

når man ved, hvor skandaløst få folke-musikplader, det er muligt at købe gennem Danmarks almindelige pladeforretninger. Pladeshoppens bogafdeling var derimod nedlagt i år på grund af et skuffende ringe salg sidste år, og det må man beklage.

Folkemusikssammenslutningen

Folkemusikssammenslutningen, der voksede ud af mediedebatten om folke-musik i 1981 som en interesseorganisation for musikere og folkemusikinteresserede, brugte et par timer under festivalen til at afholde årsmøde. Det blev klart, at Sammenslutningen aldrig er blevet bred nok (f.eks. omfatter den ikke »Folkemusikhusringen« og »Foreningen Danske Folkedanseres Spillemandskreds«, ligesom den aldrig har fået kontakt med de professionelle musikere), og at den aldrig har fået afklaret helt, om den vil være en enkeltmedlemsorganisation eller en paraplyorganisation over eksisterende foreninger. Det blev derfor besluttet at samle kræfterne om at få udarbejdet nogle ændringer i de gældende vedtægter som kan styrke bredden og som tillader de små lokale afdelinger at fungere bedre lokalt. Det blev også vedtaget at få udarbejdet et katalog over folkemusikgrupper og -solister på alle niveauer, som kan præsentere hele området for arrangører og for offentligheden. Hvis bredden ikke opnås inden for det nærmeste års tid, vil foreningen formodentlig gå i sin mor igen, ligesom den engelske søsterorganisation »Perform«.

Øl eller musik?

Lad os fastholde proportionerne: De store danske musikfestivaler hører til nogle af Europas bedst organiserede fe-

stivaler. Men der er tegn på, at udviklingen i Tønder snart kan gå den forkerte vej. Der er en fare for, at musikudbuddet i sin art bliver for forudsigeligt – at det kun appellerer til genkendelsens glæde og ikke giver publikum nogen udfordring. Festivalen bør svare ved at åbne sig i bredden og i dybden, åbne mere for den traditionelle danske folkemusik (også gerne uden forstærkeranlæg, tak), for publikums fællesang og -dans, for den mere eksperimenterende musik og for et bredere spektrum fra Danmark, Grønland, Færøerne og resten af Europa. Ellers er jeg bange for, at en uheldig udvikling, som allerede er i gang, vil fortsætte: Musikken bliver i stadig højere grad baggrundsstøj for et øldrikkende og højtsnakkende publikum. De forhold, man oplevede i teltene ved aftenarrangementerne i år, var på grænsen til det uanstændige over for musikere og for den musikinteresserede del af publikum. Alt for megen snak, råb og flasketilrøben – hvad der da også havde foranlediget flere udenlandske grupper til at lære det gode danske udtryk »hold kæft«. I det mindste kunne man da begrænse ølsalget til pauserne, men spørgsmålet er nok, om disse aftenarrangementer i teltene overhovedet er egnede til lyttemusik. Lad os hellere få flere mindre lokaler!

Det er et paradoks, at den kunstnerisk mest udfordrende musik, den mest varierede musik, ja simpelthen den bedste (lytte)musik – samtidig er den musik, som med den nuværende udvikling har de dårligste betingelser i Tønder!

ANMELDELSE

Afrikansk musik m.m.m.

af Christer Irgens-Møller

Ny Afrikansk Musik af Jens Jørgen Gjedsted. 96 sider, ill. Kr. 98,00. Forlaget PubliMus.

Ny afrikansk musik er den første bog af sin art herhjemme, hvor interessen for afrikansk populærmusik har været jævnt stigende fra slutningen af 70'erne og frem til idag. Forfatteren til bogen, Jens Jørgen Gjedsted, har selv i høj grad været med til at stimulere en stigende interesse for denne musik, gennem sin faste udsendelse i Danmarks Radio »Afrobeat«, som han har redigeret siden 1981. Interessen er yderligere blevet befordret, ihvertfald i København, af de årlige Afro-musikfestivaler arrangeret af indehaveren af afromusik-forretningen »Shepherd Village«, Sundevedsgade 7, København, Kwabena Manu. Manu, som selv er fra Ghana, har også været meget aktiv omkring »Afro-Club«, som i de sidste par år har holdt til i »Folkets Hus« på Nørrebro.

Gjedsteds udsendelser i radioen har også været med til at stimulere min egen interesse for afrikansk musik, og her er altså bogen, hvor facts'ene, navnene, stilarterne og historien er samlet.

Det er en lille tynd bog, som i sit omfang slet ikke står mål med det omfattende materiale, den behandler. For det er meget stort. Og bogen handler ikke blot om den afrikanske populærmusik, men over 1/3 af den er viet den caraimiske og brasilianske musik. I sam-

menhæng med førstnævnte er reggae og Jamaica's musik dog udeladt.

I afsnittet om den ny afrikanske musik behandles Highlife (Ghana), Ju ju og Afrobeat (Nigeria), Zaïre Rumba, og Sydafrikansk musik (m. bl.a. Kwela og Jive). Desuden er der et længere afsnit om musikindustrien og musikernes kår.

Afsnittet om caraibisk og brasiliansk musik indledes med historien om slavehandlen. Cubansk musik behandler først de blandingsformer, der opstod mellem de eksporterede slaver og den europæiske musik, og der gives en baggrund for hvordan stilarter/rytmer som »Son«, »Rumba«, »Mambo« og »Salsa« er opstået og hvad de har udviklet sig fra. Desuden er instrumenterne gennemgået, og der er til stadighed referencer til hvilke elementer, der har overlevet fra Afrika, hvadenten det er stilmæssige, instrumentelle, kulturelle eller religiøse, og på det musikalske område til hvilke ting, der har påvirket den nyere afrikanske populærmusik.

Samme indfaldsvinkel præger afsnittet om Trinidad, hvor det stilmæssige iøvrigt er koncentreret om Calypso, og hvor der er en gennemgang af karnevalstraditionen og dens historie.

Ligeledes er der en gennemgang af slavernes historie i Brasilien og overleverede samt blandingsformer indenfor traditioner og musik.

Sambaens historie er også beskrevet, sambaskoler og karnevalstraditionen, samt bossa nova og »tropicalismo«. Sidstnævnte med eksponenter som Gilberto Gil, Hermeto Pascoal, Egberto Gismonti og Milton Nascimento. En stil som opstod i anden halvdel af 60'erne som en syntese af stilarter, og fremhævede akustiske instrumenter, bl.a. afrikanske.

Grunden til at der i en bog om *Ny afrikansk musik* er medtaget et vægtigt afsnit om den caraibiske og brasilianske musik, anfører Gjedsted selv i forordet som et forsøg på at beskrive »The Round Trip«. Som her betyder den musikalske rundtur fra Afrikas traditionelle musik til Caraibien, Brasilien og U.S.A., hvor den afro-amerikanske musik udvikler blandformer og turen tilbage til Afrika, hvor elementer fra afro-amerikansk musik blander sig med afrikansk populærmusik. I det 20. århundrede specielt p.gr. af massemedierne.

Det er al ære værd, at Gjedsted har dette mål for øje, men det er en meget stor mundfuld af gabe over. Og at målet heller ikke kan holdes bliver samtidig også bogens væsentligste svaghed. Der bliver nemlig ikke tale om nogen rundtur: vi starter med populærmusikken og dens forhistorie i Afrika (hvor der bliver fortalt mange spændende og oplysende ting) – kommer så via slavehandelen historisk tilbage til Caraibien og følger historien op derfra. Og i disse afsnit er der som sagt mange referencer til traditionel afrikansk kultur og musik. I

Den ghanesiske pianist og melodica-spiller Abee Mensa.

sit forord siger Gjedsted, at han ikke vil komme ind på området »traditionel afrikansk musik«, men han kommer ikke uden om det i beskrivelsen af den caraibiske kultur og musik. Og han ved da også en hel del. Hvis dette skulle være rundturen, hvorfor så ikke starte her?

Samtidig standser rundturen brat ved at forfølge Brasiliens rivende musikudvikling; reggae og afro-nordamerikansk musik som blues, soul, og funk f.eks. er »tilstrækkelig beskrevet andetsteds« siger Gjedsted videre i forordet, så det er undladt i denne sammenhæng.

Fremstillingen er ret koncentreret og på højt niveau. F.eks. er afsnittet om Zaïre rumbaens form (s.30) mættet med musiktekniske udtryk og i en summarisk form, der ikke fortæller mig ret meget. Hvorfor være så bange for nodefremstillingen? Min første tanke var, at Gjedsted havde bestemt sig for at hans læsere ikke skal være nodekyndige og alligevel er calypsorytmen noteret s.72, som en enlig svale. Hvorfor ikke illustrere den typiske cubanske claves-figur (s.32), chachacha, mambo, rumba med nodeeksempler?

Lay-out'et er håbløst med billeder og illustrationer i den 3 cm brede margin. Ideen med de små landkort er ellers god. Gode detaljer i illustrationerne er for mikroskopisk små til at læse. Så hellere gøre bogen 50 kr. dyrere for et større format og mere plads til illustrationer. Det er virkelig synd.

Afsnittene om ny afrikansk musik, musikindustri og musikernes kår i Afrika er meget interessante og oplysende. Man kunne næsten have nøjedes med disse gode afsnit i en mere dybtgående og grundigere form. Bag i bogen er der gode litteratur- og pladelister, samt navne- og stikordsregister.